

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
a celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofjsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Razsajanje denarja ali kapitala v liberalni dobi.

II. Neizmeren je kapital, kateri je na delnice ali akcije vplačan in vložen. Samo l. 1872. so v Ameriki, Evropi in Tunis-u v Afriki delnice ali akcij za banke med ljudi pognali za 48,900.000 goldinarjev, v akcijah za železnice in druge zavode za promet pa 130,200.000 gold., tedaj skup za 179,100.000 gold. Tako se je zgodilo samo v enem letu! Sloviti statistikar Richter je izračunal, da sedaj posestnike zemljišč v Evropi teži strahoviti kapital 120.000.000.000 solarjev, ki je na zemljiščih vknjižen. Mislimo si, da se od tega kapitala poprek plačuje po 5% letnih obresti; to nam pa kaže, da posestniki zemljišč vsako leto uže po 9.000.000.000 fl. samo za obresti plačujejo, t. j. 3krat več, kakor znašajo davkarijski dehodki vseh evropskih držav. Kajti davkarije teh držav zahtevajo iz žepa vseh svojih prebivalcev kakih 3.000.000.000 gold. Ali tedaj nimamo prav, ako rečemo, da smo v liberalni dobi zašli kapitalistom v raboto ali tlako?

Najbolj bogati kapitalisti se nahajajo med bankirji. Nedavno je na Dunaju umrl eden bankir iz velike judovske, bankirske rodbine Rothschildov. Rajni je zapustil 600.000.000 fl. Ako jih je naloženih imel po 5%, tedaj je dobival 30.000.000 fl. letnih obresti. Toda bankirji navadno ne izposojujejo po 5%, poprek pobirajo najmanje po 10%; torej je judovski bankir imel najmanje po 60.000.000 fl. dohodkov na leto. V celi Evropi ni kralja, ne cesarja, ki bi imel toliko. Našemu cesarju se da 5 milijonov na razpolago. Sebični kapital se varno skrivlje za krinko blagodušnega človekoljubja. Od njega podmitani liberalni listi namreč vedno trobijo ljudem v ušesa, kako da je mnogo denarstvenih zavodov kar le važnemu poljedelstvu v prid in napredek bilo ustanovljenih. Prazne besede, gola domišljija! Kde pa zmore kmet 16 do 18 in še več procentov na leto za obresti? Še 5% je za njega preveč, kamole 10, 15 in še več

odstotkov!? Tako imenovani francoski credits fonciers, kreditni zavodi za poljedelstvo (Bodenkreditanstalten), posojilnice (Vorschusskassen), katere več, kakor 6% obresti tirjajo, niso kmetskim posestnikom na korist, ampak polagoma v gotovo nesrečo in propad. Skušnje nam to neovrgljivo potrjujejo. [Slišimo, da baje nekatere posojilnice na Slovenskem tirjajo, n. pr. šoštanjka po 16% in jareninska po 12%?!] Tudi za mestjane, obrtnike, trgovce itd. so kapitalisti osnovali mnogo kreditnih ali posojilnih zavodov; toda skušnje skoro povsod kažejo, da pobirajo prav oderuških obresti in pospešujejo igranje in mešetarenje z denarjem na borzi, kar gotovo ni v prid ne kupčiji, ne obrtniji. Veliki bankirji največ in najrajši denarstveno občejejo z državami in njihovimi vladami, katere so sedaj v liberalni dobi v večnih denarnih zadregah. Radi odpirajo tem svoje mošnje, toda le proti pogodbam, ki so jim na največjo korist, državam pa pogosto le na neizmerno škodo. Razun tega še pa zahtevajo za izvršenje posojil res nesramnih mešetnin. Francozi na primer so zavolj grabljivih Prusov morali l. 1871 na posodo vzeti 5000 milijonov frankov, t. j. 125 milijonov goldinarjev. Dobili so jih od judovskih bankirjev, toda mešetnine so jim morali plačati 1000 milijonov frankov!

Neizmerno veliko kapitala kupičijo tiste banke, katere imajo predpravo izdavat bankovce. Take banke, kakor je na primer naša nacionalna banka, poslužujejo se toraj pravice, kakoršna gre le vladarjem. Kajti denarje delati, ta pravica se je vselej in povsod le vladarjem kot lastna priznava, nikoli pa privatnim osebam ali družbam. Mnogo se pečajo take banke tudi z menjicami (Wechsel) ter pridobivljajo na milijone goldinarjev po odbitkih (Wechseldisconto); to pa večjidel od trgovcev. Ti skušajo potem od svojih prejemnikov izmikaniti, kar so pri menjicah zgubili, ter prodavljajo blago veliko bolj drago, kakor bi sicer delali. Zato smemo reči, da imenovane banke od vseh prebivalcev v državi in od vsega blaga nekako colnino pobirajo in se tako bogatijo. Liberalci se

lastnosti je črstev hlevni gnoj za težko, mrzlo zemljo posebne priporočbe vreden. Ker pa gospodarske razmere le redko kedaj dopuščajo, da se gnoj v črستم stan u naravnost iz hleva na njivo spraviti more, je kmetovavec prisiljen gnoj delj časa ali v hlevu ali na gnojišču puščati in ga tu obdelovati, t. j. posebno pripravnega za gnojenje narejati. Primerno obdelovanje in pripravlanje gnoja je pa za vsakega kmetovavca neizogibna silna potreba, če neče, da po nemarnem ravnanju z gnojem njegovo gospodarstvo veliko zgubo in škodo trpi. Kdor si gnoj nabira in hranuje, mora posebno na to pazko imeti, da vsi gnojivni delki v gnoju ostanejo, da je jednakomeren, da se ga nič ne pogubi in da se, če le mogoče gnojeva razkrojljivost in njegova gnojivna moč po raznih primočkih poviša. (Konec prihodnjič.)

Kako se na laški način sadje, jabelka, gruške, slive suše.

M. Tako imenovano laško suho sadje, ki v škatljah in zabojih po trgovinskem potu iz Goriškega in Laškega nam zahaja, si lahko vsakdo sam, če je le, kakor je potrebno, pri delu dosti skrben, napravi. Naprej se sadje, ki se ima sušiti, skrbno olupiti, pecelj ali recelj pa na njem pusti. Nato se položi sadje, pa ne preveč naenkrat, v kotel z vrelo vodo in se pusti, da se blizu 5 minut v nji kuha. Na to se sadje izvzame in se potem na tako imenovane lese, ki so iz trt spletene, ali pa na plehnate plošče položi, ktere se potem v zmerno zakurjeno peč porinejo. Brž ko je sadje popolnoma mehko postalo, se iz peči vzame, vsaki kos posebej obrne, kolikor mogoče tesno jeden poleg drugega položi in vse vkup zopet v peč potisne. Peč se je med tem blizu za dve stopnji bolj zagrela in se pusti sad 6 ur v peči. Nato se sadje vzame iz peči, se skrbno od lesa ali plošč odlušči in se spravi na prostor, do ktereга more solnce in se tam široko narazen na deskah ali papirju razloži. Tako ostane 3—4 dni. V tem času se dan na dan najbolj suhi sad izbere, kolikor mogoče trdno v škatlje, zaboje ali kamnene lonce stlači in na suhem prostoru hrani. Kar se tiče sušenja raznih sort sadja, je treba še omeniti, da se mora iz jabelk in grušek prej semenjak in pa koščice vzeti in da se slive ne smejo v vreli vodi kuhati, ampak treba jih je le 1—2 dni na solncu in potem še le v peči sušiti. Najboljše sorte grušek za tako sušenje so takó imenovane „gruške namiznice“, ki so začetek septembra že zrele in tudi „muškutelke“ „gruške sivke“.

Konjska dirka na Cvenu pri Ljutomeru.

8. septembra t. l. je bila že četrtikrat dirka z našimi ličnimi kobilicami in sicer na cvenskem pašniku, kjer je bila 2080 sežnjev dolga tir napravljena in z zastavicami lepo obkoljena. Oglašilo se je bilo 21 dirjalcev, ki so najprvo vlekli številke, po katerih so se dirke vdeleževali. Ob 3.

uri popoldne, ko je bil dotični odbor vse priredil, dalo se je z trompeto znamenje in ponosno se je prvi dirjalec s svojim konjičem v dir podal; vsako 2. minuto mu je sledil nov tekmovalec in lepo je bilo gledati, kako hitro so urne noge vzdigovale lične živalice ljutomerske (konji angleškega plemena), ki so se se komaj tal dotikovale, kakor lehkonoге gazele po afrikanskih puščavah. Z velikim interesom je obilo zbrano občinstvo (okoli 2000 lj.) to veselo tekmovanje opazovalo. Zadnji voziček je z kobilico pridrdral ob 4. uri in 12 minutah, ravno ko je dež, ki je začel ob 4. liti, vse gledovalce bil pod streho pregnal. Pri razdeljevanji državnih daril dobili so: 1. darilo z 30 srebrnimi goldinarji in zastavo Mihael Štubec iz Logarovec z svojo 7letno rudečkasto-rujavo kobilico, 150 centim. visoko, izvirajočo od cesarskega žrebca Eksila, ki je tir (drago) v 8 minutah predirjala. 2. darilo od 25 srebrnih goldinarjev z zastavo je dobil Jakob Peršak iz Ilijaševca z svojo višnjevo-rujavo 155 centim. visoko 3letno kobilico, izvirajočo od ces. žrebca Perkuna, katera je drago v 8 minutah 20 sekundah predirjala. 3. darilo z 20 srebr. gld. in zastavo je dobil Jakob Nemec iz Šalincec z svojo 12letno, 155 centim. visoko rudeče-rujavo kobilico, izvirajočo od ces. žrebca Kanowalla, ki je drago v 8 minutah 58 sekund. predirjala. 4. darilo od 15 gld. v srebru in zastavo pripadlo je Matiji Prelogu iz Šalincec. Njegova 3letna, 160 cm. visoka temno-rujava kobila od ces. žrebca Eleganta je tir dovršila v 9 minutah 28 sekundah. 5. darilo s 10 srebr. gld. in zastavo dobil je Mih. Špindler iz Starenovevesi z svojo 5letno, 162 cm. visoko, rudeče-rujavo kobilo, po plemenu od ces. žrebca Schiffa, ki je drago v 10 min. 40 sek. dovršila. 6. darilo s 9 gld. v srebr. in zastavo je bilo podeljeno Francu Kosi-ju iz Ključarovec. Njegova 10letna, 160 cm. visoka, kostanjeve barve kobila, izvirajoča od ces. žrebca Dučmana, je predirjala odločeno tir v 11 minutah. 7. darilo (5 sr. gld. in zastava) je dobil Anton Bežan iz Šalincec z svojo 4letno, 167 cm. visoko, svetlorujavo kobilo, izvirajočo od ces. žrebca Eleganta. Ta je potrebovala 11 minut. 10 sek. 8. darilo (3 sr. gld. in zast.) je dobil Jože Novak iz Starenovevesi. Njegova 4letna, 160 cm. visoka višnjevorujava kobila, izvirajoča od c. žrebca Elbedanola, je drago predirjala v 11 min. 20 sek. 9. darilo (2 srebr. gld.) je dobil Lovro Kosi iz Krapja. Njegova 6letna, 170 cm. visoka kobila kostanjeve barve, izvirajoča od c. žrebca Eksila, potrebovala je 12 min. 12 s. 10. darilo (2 sr. gld.) je dobil Jos. Pušenjak iz Cezanjevec z svojo 4letno, 155 cm. visoko sivko, od ces. žrebca Samkana izvirajočo; dirjala je 11 min. 30 sek. 11. darilo (2 sr. gld.) je dobil Jak. Misleta iz Hrastja s svojo 9letno, 168 cm. visoko, rudeče-rujavo kobilo, po rodu od c. žrebca Abogresa. Ta je dovršila tir v 11 min. 40 sek. Lani pa je bilo ta kobila 1. darilo dobila, dovršivši tir v 9 min. 40 sek. 12. darilo (2 gld.) je prejel A.

Leber iz Vučjevesi. Dirjal je z svojo 8letno. 150 cm. visoko, črno-rujavo kobilu (od c. žr. Huntera) 12 min. 13. darilo (2 gld.) je dobil Marko Belec iz Gerlove z svojo 8letno, 163 cm. vis., svetlo-rujavo kobilu (od c. žrebca Revolvera), ki je 12 min. potrebovala. 14. darilo (cesarski zlat je dobil) M. Stuhec iz Bolehnečic za najprilicnejšo vprego.

Drugi dirjalci so potrebovali: 1. Jakob Nemec iz Šalincec 12 m. 13 s. 2. Alojz Šantelj od sv. Jurja 12 m. 21 s. 3. Mih. Cimerman iz Babinec 12 m. 30 s. 4. Filip Prelog iz Gerlove 12 m. 40 s. 5. Tom. Belec iz Gerlove 13 m. 12 s. 6. Vido Novak iz Banovec 13 m. 13 s. 7. Martin Stuhec iz Bolehnečic 13 m. 30 s. 8. France Babič iz Branoslovec 13 m. 58 s. Pred razdelitvijo daril je spregovoril zbranim načelnik konjedirskega društva, g. Šenkli primerno besedo, v kateri je povdarjal, da se je letos že boljše dirjalo, in v kateri se je slavni vladi za podporo zahvalil. Trikrat „živio“ se je potem zaklical presvitlemu cesarju. Na to je spregovoril navzoči vladni komisar, ces. svetovalec Ant. Stadler; rekel je, kako izvrstne konje imamo, pa kako nam vlada tudi v bodoče podpore obljubuje, da bomo v tej stroki še bolje napredovati mogli. Vse to je slovenski razjasnil g. Kukovec. Dirka z našimi kobilicami postala je v ljutomerskem okraju prava ljudska svečanost. Tudi pa zasluži dirka z našimi ličnimi konji vso pozornost, mogle se bodo naše živalice, ako le še malo napredujemo, meriti z vsemi avstrijskimi, potem pa tudi čaka lep dobiček naše kmete, kateri utegnejo svoje blago v daljne kraje za lepe novce prodajati.

Pomislimo samo, kolik uspeh je bil že pri letošnji dirki; kobilica, ki je dobila 1. darilo, je 2080 sežnjem dolgo tir v 8 minutah predirjala, torej v eni minuti 260 sežnjem. Potem takem bi 10 milj v 2 urah in 40 minutah predirjati utegnili, kar je več, kakor hitrost poštnega železničnega vlaka. To je torej velika zmožnost naših konj. Naj tedaj ljutomerski konjerejci še skrbljeje odgojujejo svoje konje in pri tem posebno poslušajo one svete in nauke, katere jim dajajo v tej zadevi zvedeni konjerejci zlasti pa društvo za konjsko dirko v Ljutomeru, katero se na korist konjerejem v ljutomerskem okraju mnogo trudi.

M. Salicilna kislina, dober pomoček zoper volčič v gobu in parkljih. Brž ko se v kakem hlevu ta bolezen prikaže, se hlev z karbolnokislom apnom razkuži. Živalim pa se daje glavberjeve soli in se jim obilno repe, krompirja, sploh osipavne sadeža poklada, da dobijo odprto črevo. Na glavo velike živine se daje žlica salicilne kisline v 1/2 litru mlačne vode raztopljene. Vrh tega se, dokler se bolezen še pojavlja, gobec vsak živali krepko z salicilno kislino izbrizgava.

Sejmovi. 24. sept. Ernauf, št. Martin pri Slov. Gradcu, Remšnik, Slov. Bistrica; 27. sept.

Svetince; 29. sept. Vransko, sv. Lovrenc na dravskem polju, Mahrenberg, Cmurek, Pilštanj, Šoštanj, Verzej. —

Dopisi.

Iz Podjunske doline. 10. t. m. je bila v Velikovem volitev v državni zbor. Za poslanca izvoljen je bil skoraj enoglasno (79 glasov) g. vitez dr. Ernest Edlman. Da bo ta gospod izvoljen, videlo se je že prej, zato se volilni možje naše stranke volitve niso vdeležili. Bila je agitacija liberalcev zelo velika: na vsaki občinski urad je bilo poslanih več plakatov ali oklicev, v katerih se je kmetom priporočal dr. Edlman, češ, da bo on kot predsednik kmetijske družbe v Celovcu skrbel da uboge kmete. Pa pokazalo se bo skorej, kako bo ta gospod in doktor (červeno je ta svoj posel vže oddal) skrbel za kmeta, — koliko so njemu Nemci Slovenci mar — in koliko njega liberalca katoliške zadrege skrbijo. Stal bo na taisti strani, kakor do zdaj, če se morda čez noč prenameni. Čudno in žalostno pri tej volitvi je bilo tudi to, da v celi okolici noben duhoven ni bil izvoljen za volilnega moža. Slabo znamenje to! Do zdaj sta duhoven in kmet stala vselej skup; brezbožni časopis pa, „Bauernwille“ imenovan, ki je zelo razširjen po okolici, potem širokoustni govori, ktere je g. Abatz iz Gradca v Sinčevsi kmetom govoril, in druge okoliščine so kmete duhovnom izneverile. „Mi kmetje si sami pomagajmo, (t. j. brez duhovščine)“. Tako si mislijo in tudi govorijo. Zapeljane reve še ne vedó, da se „Bauernwille“ iz nesreče kmetov norca dela, kedar jim pravi: kmetje, pomagajte si sami iz muže, v katero vas je liberalizem pahnil! Kajti tako blebetanje ni nič boljše, kakor če bi isti list komu zabrbral: prijatelj, premi se za glavo in potegni se sam iz blata, v katerem se pogrezaš!

Od sv. Roperta v Slov. goricah. Pripeljal sem se 15. septembra v Maribor, da bi kaj denarjev dobil za letošnje zrnje, ker se morajo davki plačati in potrebne reči spraviti, ter sem svojega konja 4. leta starega pri „Adlerbirtu na burgplacu“ izpregel; hlapec ga je postavil v hlev. Nekaj časa hodim po mestu in opravič svoje reči, potem si mislim: dobro bi bilo pogledati, če ima konj kaj jesti. Ko pridem blizu „Adlerbirta“ skoro odrevenim videvši, kako je nek kmet ali boljše tat mojega konja k svojemu vozu pripregal; hoj falot, toti konj je moj, se zrežim. „Oh ni res, moj je.“ Z hlapcem sva mu komaj dopovedala, da ni njegov. Gremo v hlev gledat in goljuf reče: „toti konj ima ravno tako lišo na glavi, kakor moj, sem se res zmotil. Pustil sem mu oditi. Kako mrho bi jaz dobil, ako ob pravem času nebi bil prišel nazaj, suho kakor trta, kocasto kakor medved, staro kakor Pohorje in ne več vredno kakor 20 gld. svojega koja pa ne dam za 180 gld. Angelj varuh me je peljal ob pravem času tje. Človek je bil ne-

poznan, gotovo pa predrzen goljuf. Varujte se tedaj vsi, kateri se s konji v mesto vozite, da ne zmenjate lepih konjev s slabimi.

Jožef Kmetič
kmet na Štraleku.

Iz celjske okolice. Pretečeni teden bi se zamogel imenovati „teden šolskega veselja“, ker v tem tednu so se začele počitnice za ljudske učitelje. Nove šolske postave so ljudskim učiteljem počitnice za dva tedna priškrenole. To je jako neugodna naredba za učitelja. Blizu na vseh drugih šolah je gledé počitnic ostalo pri starem, la na ljudskih šolah so pristižene. Na dalje so ubogemu učitelju naložili na hrbet gosposk, kakor Hrvat v kladi „batin“. Pred vsem ima naj manje 8 krajnih, potem 9 okrajnih, in nad tote še 12 deželni svetovalcev. K tem pridejo nezadovoljni stariši, posebno kočlarji, osebenjaki, matere „pankertskih“ otrok; vsaki si že domišljuje, da ima po svoji izobraženosti pravico se nad njim hudovati in zabavljati, ako je njegovega paglavca le hudo pogledal. Delokrog šolskih svetov je prav različen, tako da vsled postav, ukazov itd. prvi, t. j. krajni š. svet nima skoro nobene druge pravice, kakor plačevati. V pojasnilo naj tukaj le dva izgleda zapišem. Po postavi ima krajni š. svet pravico izmed prositeljev za šolsko službo ti si izbrati, in jih pošlje po okr. š. svetu do deželnega, kajti deželni šolski svet ima pravico učitelje imenovati. Pa že okr. š. svet sklepe krajnega prevrže, in, da deželni š. svet tudi svojo gospodstvo pokaže, pogosto ta ne imenuje ne od krajnega ne od okrajnega sveta priporočenega in zaželenega moža za učitelja, ampak tistega, katerega sam hoče. Drugi zgled: Po šolski postavi ima krajni š. svet pravico, šolsko leto skleniti ali z očitno skušnjo ali z šolsko veselico, ali pa brez obojega, t. j. da učitelj z načelnikom kr. sveta šolarjem pove: „dones je šolsko leto končano“. Vse to pa mora okr. š. svetu vestno naznaniti. Odloči se krajni š. svet za eno ali za drugo, okrajni š. svet mu bo skoro vselej njegov sklep zavrgel in kaj druga zavkazal, kajti koliko glav, toliko misli in gospodov, in gospoda rada zapoveduje. Nove šolske postave so napravile učiteljem toliko sitnob in zaprek, da le težko opravljajo službo organistov. Z tem pa učitelji niso zadovoljni. O tem bi se dalo veliko pisati. Veliko težavo delajo šolske postave tudi starišem, ker jim zapovedujejo svoje otroke do končanega 14. leta v šolo pošiljati. Ta postava se da v mestih dobro spolnovati, ne pa na deželi, kder morajo otroci po 2 uri daleč v šolo hoditi; 10—12 let star deček ali deklica zamore doma pomagati pri vsakem delu. Ako pa hodi v šolo, v kateri se dopoldne in popoldne isti otroci podučujejo, pogrešajo doma otroške pomoči blizu celi dan; tudi se odvadijo dela, in postanejo lenuhi in potepuhi.

Od Pesnice. Večkrat se je že poročalo v „Sl. Gosp.“ o vspehu, s kojim vodijo šolske sestre dekliško šolo pri sv. Petru pod Mariborom; vendar ne bo odveč, ako se zopet kaj o njej objavi, naj

bi bilo to neotrudljivim voditeljicam v zadostilo za njihovo težavno pa blago delovanje, vsem odgojiteljem in prijateljem mladine pa v spodbudo, podpirati in zagovarjati šolo, v koji se ženska mladež ne uči samo šolskih predmetov na pamet, nego se njej plemeni tudi srce; kratko: naj se razvé, da vkljub vsemu liberalnemu mrzenju do šolske odgoje pod duhovnim vodstvom, se tukajšnja mladina v dekliški šoli vsestransko dobro izobrazuje. Poduk zadostuje tudi najbolj strogim tirjatvam, kar so pričali lepo vredjeni odgovori malih deklic iz zemljepisja, zgodovine, računstva itd. V posebni izbi je bilo razstavljeno razno delo pletenja, šivanja, vezenja itd., katero so deklice med letom napravile, in ga sedaj domu odnesle svojim starišem v dokaz, da so se marsičesar koristnega tudi o ženskem rokodelstvu naučile. Bil je ta dan izpit tudi pri fantih, ker je krajni šolski svet to želel. G. podučitelj Šteger je v prav lepi in čedni slovenščini deco izpraševal, med tem, ko je g. nadučitelj z res strašnimi germanizmi pometal, pa tudi slovenske besede tako nevkretno zavijal, da se nam je zdelo, kakor da se sicer kot učenik čislal gospod nalašč iz naše lepe slovenščine norca dela. Tem veselejši je bil vtis, katerega je pri poslušalcih napravila dekliška šola: snaga po šolskih izbah, čedno napravljene učenke, njih lepo obnašanje, radost, ki se njim je brala na nedolžnem obličju, ljubeznjivo ravnanje učiteljic, vse to nam je pričalo o blagoslovnem duhu, kateri tukaj veje. Velika sreča je za deklice, katerim je dano tako šolo obiskovati in stariši, kateri svojim otrokom kaj takega oskrbeti zamorejo, bodo jim najboljše doto zapustili.

Kar so nam še hude in nevarne vjime v goricah pustile, to nam hočejo sedaj ponočni klateži pobrati. V nekterih večerih jih pride po 20 in še več skupaj z vriskanjem in streljanjem iz pištol, in napadajo gorice ter zobljejo grozdje in si ga še seboj nesejo. Gorje pa vinogradniku, ako se predrzne izpod svoje strehe, da bi hudobneže odganjal; vbogi posestnik nima orožja, da bi svoje imetje branil, ovi ponočnjaki so pa vsi dobro obožani. Zadnjo soboto večer 15. t. m. so ponočni klateži vinogradnika pograbili, kedar je skozi vrata pogledal in ga natepli. Hudobneži dobro vedó, da se jim nič hudega zgoditi ne more, če jih tudi kdo toži; namesto ostre in pravične kazni najdejo v zaporih še dobro postrežbo, vbogi poškodovanec pa nima druga, kakor dosti potov in sitnob.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so v Košicah na Ogorskem ogledovali velike vojaške vaje in 11 t. m., ki je bil god ruskega carja, pri obedu zdravico napili rekoč: „pijem na zdravje svojemu dragemu prijatelju in zavezniku cesarju ruskemu Aleksandru II. čegar god dnes obhajamo: Godba

je zagodila rusko himno. Ta velevažna novica je turkoljubne Magjare itd. silno poparila ter so jih magjarske novine komaj vtolažile z poročanjem, da baje cesar niso rabili besede: zaveznik. No, to je vse jedno, nam je že dosti beseda „prijatelj“, ker nam kaže, da turkoljubi ne bodo Avstrije spravili na turško stran. — Liberalna večina državnih poslancev bo bržčas 4 nove davkarske postave sprejela in ljudem do 400 fl. dohodkov naložila dohodninsko dačo. To bo za mnogo ubožniših ljudi silnejša dača, kakor jo plačujejo na Pruskem, kder so do 857 fl. takega davka prosti; naše liberalno gospodstvo nam je torej stroške pomnožilo, dolgove povikšalo tako, da 100 milijonov goldinarjev samo državnih obresti plačujemo, in naposled nam še novih dač nalaga. — Na Dunaju stavijo sedaj na državne stroške velikansko palačo, da bodo v njej državni poslanci zborovali; stala je do sedaj 2,200 000 fl. in še ni dozidana. — Deželni odbor kranjski je ministre poprosil, naj podpira napravo železnice iz Ljubljane prek Dolenskega na Hrvaško; tudi je izrekel željo, naj bi se na Kranjskem vpeljala enaka postava zoper pijančevanje, kakor je na Gališkem. — Ogerski zbor je začel 15. sept. zopet zborovati in Magjari se v njem močno za Turka zanimajo. — Hrvatski sabor je sprejel postavo zoper oderuhe; postavno se bo ondi le 8 % obresti tirjati smelo. Avstrijske ladje dovažajo v Metkoviče v Dalmaciji mnogo streliva in živeža, kar kaže da bode Avstrija prej ali selej vendarle zasela Hercegovino in Bosnijo.

Vnanje države. Bismark se je mudil v Gašteinu in bo imel z našim ministrom Andrassy-jem dogovore v Salzburgu. Nemški katoličani so v Würzburgu obhajali sijajen shod, pri katerem so sklenoli srčno in stalno boriti se za pravice sv. katoliške Cerkve in celo posebno za katoliške šole. Nove volitve na Francoskem bodo 14. oktobra in že sedaj se vidi, da bodo Gambettovi republikanci bržčas propali, z tem pa tudi borba zoper katoliško vero. — Angleških oficirjev je mnogo šlo Turkom pomagat; neki obrst Baker komandira 3 škadrona samih angležkih jezdecev. — V Atenah je grški admiral in minister Kanaris naglo umrl, to je velika zguba za Grke. Srbi se čedalje bolj orožajo, Turku pa pravijo, da ne mislijo na boj. Rumunski knez je Rumunijo proglasil neodvisno od Turčije in se hrabro vojskuje zoper Turka.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Neizmerno krvav je bil pretečeni teden, vendar le deloma je zmagala krščanska slovanska reč. Pred vsem omenimo, da so Črnogorci v Nikšiću zaplenili 12 lepih Krupovih kanonov in izganjajo ž njimi sedaj Turke zaporedom iz trdnjav, mest in šanc; vzeli so Presjeko, Bilek in Korabico na severni strani, na južni je pa Savo Jakob napadajoče Turke tako krepko zgrabil pri Lješ Kempolju, da jim je ubil 172, ranil blizu 400, ostale pa zapodil v Podgorico; še huje natepel je

vojvod Sočica turškega Hafiz-pašo pri Jezeru; 600 Turkov je palo, 100 vlovljenih, 3 kanoni zaplenjeni. Ali črnogorske zmage bodo Slovanom koristile le, če se Rusom posreči zlomiti turško silo, kar bo le po strašnem krvi prelivanju mogoče. Kajti Turk se bori kot ljuta zver, orožan z najboljšim angleškim orožjem; dokaz temu je tretji ruski napad na Plevno, ki je le deloma uspeh imel. Bilo je pa tako: 6. 7. 8. in 9. sept. se je samo z kanoni streljalo; Turki so skušali večkrat vedno bolj bližajoče se jim ruske baterije z bajonetom vzeti, bili so pa vselej strašno zbiti nazaj; 10. sept. se je Skobolev postavil na višini proti jugu od Plevne in je začel iz nje grozno streljati; Turki so ga zastopali skušali pregnati; od severne strani so pa pritiskali Rumuni; 11. sept. zgodaj se je začel občni napad na Plevno: Skobolev, Zotov, Krüdenner in knez Karol so zaporedom 7krat z vso silo naskočili 14 turških velikih šanc; ali vsa hrabrost in junaštvo je bilo zastop; ko so bliže šanc prišli, jih je obsula toča turških krogelj, puške so tako naglo pokale, kakor da bi kdo silno na bobenj bobnal; do 5. ure zvečer so Turki odbili vse ruske in rumunske napade, edini general Skobolev, ki se je najhrabejše bojeval jih je vrgel iz 3 šanc; car se je žalosten vrnil iz bojišča, ko proti 7. uri 3 bataljoni Rumuncev in 2 regimenta Rusov še enkrat naskoči glavno turško šanco nad vasjo Grivico; v prvem naskoku so vzeli 2 manjši šanci, ki ste pristop k velikej branile; sedaj zbere za bližnjim logom general Schliter 4 bataljone Arhangeljskega regimenta, vsi pokleknejo, molijo in dobijo sv. odvezo; potem zadoni ruska himna in general zajaha pred regiment rekoč: „vojaci, sedaj velja ali zmagati ali poginoti; preden se solnce skrije za goro, mora šanca naša biti; naprej!“ In res v par minutah potem je šanca bila v ruski oblasti, Schliter in mnogo vojakov pa mrtvih. V strašni šanci so zaplenili 5 kanonov in 2 zastavi, drugo so Turki vse odpravili. Drugi den 12. sept. so Turki z vso silo napadali Skobeleva in 2 šanci zopet pridobili nazaj, iz 3. pa ga niso mogli pregnati; jednako se jim je zgodilo 14. sept., ko so hotli Grivico zopet vzeti, ali ruske kroglje so jih grozno zbile nazaj. Boj je bil strašan; Rusi štejejo od 7.—14. sept. 300 oficirjev in 12.000 vojakov mrtvih in ranjenih; toda večina je malo ranjena; mrtva ostala sta dva generala: Schliter in Dobrovolski; Rumuni so zgubili 60 oficirjev in 3000 vojakov. Grivico so Rusi močno utrdili in mečejo iz nje bombe in granate v Plevno, ki je skoro vsa pogorela; več magacinov smodnika se je Turkom unelo. Vendar preden Rusi Turka iz nje preženejo, še bo teklo mnogo krvi. V Šipki je Šulejman 17. sept. napal ruske šance, bil je pa zopet vržen nazaj in je zgubil veliko ljudi. Mehemed-paša je cesarjeviča potisnil proti Bjeli, kder je ta močno zašancan. Šakir-paša hiti od Zofije z 32 bataljoni Osman-paši v Plevno na pomoč, ker je temu začelo manjkati živeža in streljiva.

Smešničar 38. V nekem mestu je prebival sila skop bogatin. Malokedaj je komu kaj dal in skoro nikoli ni povabil znancev in prijateljev, še domačim ni privoščil veselega dne, čeravno je bilo vsega obilo. To je črez nekaj časa njegovo kuharico razdražilo tako, da mu je službo odpovedala. To pa skopinu vendar ni bilo prav in torej nevoljen vpraša kuharico: zakaj me zapuščas? Onajmu pa odgovori: gospod, jaz se močno bojim, da če še več časa tukaj ostanem, kuhanje, kterege sem se naučila, popolnem pozabim!

Razne stvari.

(*Sv. Oče Pij IX.*) so prav čvrsti in zdravi, kakor poročata romarja č. g. špiritual Ogradi in mestni kaplan v Celju, č. g. Žičkar, ki sta te dni srečno domu prišla iz Italije, torej je vse lažnjivo kar so liberalni listi o popolnem hiranju in smrti papeža pisali.

(*Za po toči 18. avg. poškodovane*) je fara Ribniška darovala 3 fl. 10 kr., č. g. kanonik Modrinjak 4 fl. in milostljivi knezoškof zopet 50 fl.

(*Duhovnih vaj v Slatini*) se je z milostljivim knezom in škofom vred udeležilo 65 duhovnikov. Vodja jim je bil č. o. Peter Meilinger, dominikan iz Gradca.

(*Službensko doklado*) so dobili nadučitelj v v Črešnovcih g. Budna, učitelji Schrei in Kristl.

(*Obsojeni v ječo*) so Alojz Jurhan v Selcih 10 let, ker je peka Mihariča oropal in sklal, Ana Novakova, viničarica v Mihalovcih 13 let, ker v možki obleki in našemana pretepla tasta in taščo ter jima uzela 120 fl.

(*Ljubenski župan*) v savinski dolini je od c. k. glavarstva odstavljen. Novi župan je g. Martin Cizej, priden narodnjak.

(*Banka Slovenija*) likvidira ugodniše, kakor je nekaj časa bilo slišati. Novih vplačil ne bo treba; nekaj malega še bo ostalo.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*) Č. g. Val. Kranjc pride za kaplana k sv. Jedert poleg Laškega.

Loterijsne številke:

V Gradcu 15. septembra 1877: 67 36 71 25 86.

Na Dunaju " " 28 71 59 87 44.

Prihodnje srečkanje: 29. septembra 1877.

Zimska pšenica

(Probsteier Winter-Weitzen)

zimsko žito (rž), (Probsteier Winter-Roggen) in zimski ječmen, silno lepo, čisto in debelo priporoča za seme

M. BERDAJS v Mariboru.

PRESELITEV PRODAJALNICE.

Slavnemu občinstvu, kateremu za skazano mi zaupanje dostojno zahvalo izrekam, nanznanjam, da se z svojim podvzetjem 1. oktobra t. l. preselim v hišo

 gospé Payer-jeve, v srednji gosposki ulici,

kder je moj prednik **g. Avgust Thiel** več let svojo prodajalnico imel.

Prilčno moje preselitve se bo vsa zaloga blagá skrbno prebrala in pomnožila ter si dozwoljujem sledeče reči priporočiti:

cele garniture, križece iz zlata in srebra, medaljone, srebrne verižice, zlate verižice za gospé in gospode iz slavno znane fabrike g. Bolzani-jeve v Beču, potem uhane, prstane, naprstnike, pripone, naročnike, tobačnice, nože, vilice, kozarčke, solnike, sladkornike, kleščice za sladkor, skledice za sad, zajemnike pri mleku in juhi, cedilnike, čašice za čaj itd. itd.

Popravila rad sprejemam in točno zvršujem.

Staro zlato in srebro kupujem pa tudi z novim zamenjavam.

HENRIK SCHÖN,

juvelir, zlatar in srebrnar

v MARIBORU, v spodnji gosposki ulici šte. 10.

Naznanilo.

Dajemo na znanje, da je zaradi nepoštebnega oskrbovanja g.

August Vertnik

iz naše službe spuščen in da sedaj ni v nobeni zvezi z nami več.

Zastopništvo za Kranjsko, Korško in južni Štajer v Ljubljani

zavarovalne družbe „Gresham“

za življenje in proti ognju

„North British ant Merkantile“.

Naznanilo.

Od današnjega dneva naprej prebiva podpisani na svojem mlinu v

Frauheimu

ter daje na znanje, da je svojih mlinarskih pridelkov zalogo v

MARIBORU

izročil gospodu

A. Schröfl-ju v Tegethof-ovi ulici št. 19.

ter zagotavlja, da bo ta njegov zastopnik vsem njegovim kupcem pošteno in točno ustrezal.

V Frauheimu pri Račah,

dne 10. septembra 1877.

W. Böhm,

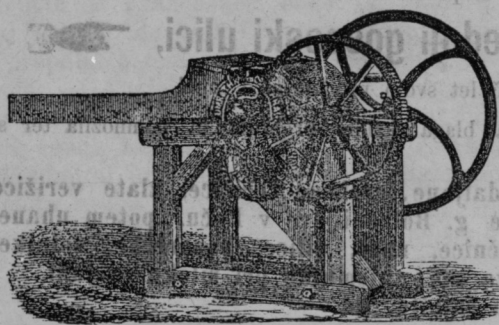
[2—3]

posestnik umetnega mlina.

WOGG in RADAKOVITS v Celju.

Kupčija z železjem pri „zlatem sidru“ — zum „goldenem Anker“ priporočuje sedaj ob začetku žetve bogato zalogo

mlatilnic na gnanje z roko ali z vitalom in z patentnimi klinčki.

Take mlatilnice so se po večletnih skušnjah in na stotine prodane skazale kot najboljše glede njihovega opravljanja, trpežnosti, priročnosti in nizke cene. Na dalje se priporočujejo razni trijeri ali mašine za čiščenje in prebiranje plevelnega semena od pšenice, rži, ječmena, ali ovsa, mnogo-vrstni plugi za oranje, zlasti za globoko oranje, potem okopavni in osipavni plugi, vejavniki, slamnorezni in vsi drugi poljski in kmetijski stroji. V zalogi je tudi mnogo cementiranih novih vag in utežev, posod za merjenje zrnja, okovov za okna in dveri na izbiro, najlepše pozlačenih nagrobnih križev po najnižji ceni.

Cenilnik dopošljemo vsakemu brezplačno na dom, če se zanj oglasi.